

XII KONFERENCJA **“KOMUNIKUJ, NIE PANIKUJ!”** **23–24 LISTOPADA 2021** **CENTRUM NAUKI KOPERNIK**

Doświadczenie kryzysu pandemicznego i wyzwań związanych z mówieniem o nauce, kiedy jest to naprawdę potrzebne, skłoniły nas do tego, aby tegoroczną konferencję poświęcić tematyce wyzwań i kryzysów, które mogą nas spotkać w przyszłości i odpowiedzialności środowiska osób zajmujących się komunikacją nauki w kontekście mówienia o tych wyzwaniach.

Z jednej strony osoby zajmujące się komunikacją nauki i centra nauki są odpowiedzialne za zrozumienie nauki wśród społeczeństwa, z drugiej – na wiele rzeczy nie mają wpływu. Media i sposób komunikacji proponowany przez ekspertów ma w sytuacjach kryzysowych kluczowe znaczenie. Role ekspertów naukowych i ekspertów komunikacji przenikają się. Jednak pandemia to nie jedyne wyzwanie komunikacyjne, z którym przyjdzie nam się w najbliższym czasie zmierzyć.

W czasie konferencji chcielibyśmy wykorzystać doświadczenia zebrane w pandemii, aby rozmawiać także o tym, jaka jest nasza odpowiedzialność wobec innych wyzwań – zmian klimatycznych, zmian technologicznych, kryzysu informacyjnego oraz kryzysu związanego z brakiem zaufania do nauki.

PROGRAM KONFERENCJI **23 listopada 2021 – DZIEŃ WYZWANIA**

10.30–12.00

Rejestracja

11.00–11.45

Śniadanie pierwszaków

Spotkanie dla nowych uczestników konferencji (wymagane wcześniejsze zapisy)

12.00–12.30

Uroczyste powitanie

12.30–14.00

Wykład otwarcia

Mówca specjalny – dr hab. Aleksandra Przegalińska (futuroložka)

Aleksandra Przegalińska – profesor Akademii Leona Koźmińskiego, doktor habilitowana w dziedzinie nauk o zarządzaniu. Doktoryzowała się w zakresie filozofii sztucznej inteligencji w Instytucie Filozofii UW. Obecnie jest Prorektorem ds. Współpracy z Zagranicą oraz ESR w Akademii Leona Koźmińskiego. Prowadząca przybliży publiczności wyzwania, z którymi przyjdzie nam się zmierzyć w najbliższych latach, a które będą wymagały zrozumienia społecznego i dobrej komunikacji naukowej. Do wyzwań tych mogą należeć: zmiana klimatu, rozwój sztucznej inteligencji i technologii robotycznych, rozwój technologii teleinformatycznych, rozwój mediów społecznościowych i szeroki dostęp do informacji, instagrawizacja życia, wyzwania zdrowotne i profilaktyczne, a także – być może inne pandemie niż COVID-19. Te wyzwania będą wymagały od nas dostarczania informacji wynikających z badań naukowych, w sposób przystępny i zrozumiały, jednak pogłębiony.

14.00–15.00 **Obiad**

15.00–16.15 **Sesje równoległe**

I. SESJA STRATEGICZNA

Jak rozmawiać o wyzwaniach przyszłości?

Prowadzący:

Robert Firmhofer – Dyrektor Naczelny CNK, Członek Zarządu SPiN, ECSITE i ASTC

Uczestnicy:

Alicja Harackiewicz – Dyrektor Centrum Nauki Experiment, Prezes Zarządu Stowarzyszenia Społeczeństwo i Nauka SPiN

Katarzyna Gandor – biotechnolożka, vlogerka i popularyzatorka wiedzy

Prof. dr hab. Jerzy Duszyński – Prezes PAN

Kuba Wygnański – Prezes Zarządu Fundacji Stocznia

Jak trafnie zauważył Bill Gates: „Pandemia koronawirusa jest okropna, ale kryzys klimatyczny może być gorszy”. Stoimy wobec licznych wyzwań cywilizacyjnych, w których rozwiązaniu może pomóc działanie oparte na dowodach naukowych. Kryzysom środowiskowym i zdrowotnym towarzyszy kryzys infodemii, czyli zalewu informacji, częstokroć nieprawdziwych i wprowadzających w błąd. Infodemia powoduje dezorientację i sprzyja podejmowaniu ryzyka, podważa zaufanie do naukowców i władz publicznych. Niestety, dowody naukowe nie przekonują znacznej części społeczeństwa. Jak zatem ludzie i instytucje związane z nauką mogą pomóc w lepszym zrozumieniu wyzwań, przed którymi stoimy? Jak wspólnie możemy przekonać naszych współobywateli do zmiany postaw? Podczas panelu spróbujemy odpowiedzieć na to pytanie z kilku perspektyw: naukowca, vlogerki, działacza społecznego oraz oczywiście centrów nauki.

II. SESJA UCZESTNIKA

Komunikowanie wiedzy naukowej w edukacji i poprzez edukację

Prowadząca:

Zuzanna Michalska – koordynatorka programu Klub Młodego Odkrywcy w Centrum Nauki Kopernik

Uczestnicy:

Małgorzata Szymura – nauczycielka fizyki w zespole szkół ponadpodstawowych oraz w szkole podstawowej na Śląsku

dr hab. Rafał Godoń – Dziekan Wydziału Pedagogicznego UW

Aleksander Pawlicki – nauczyciel historii w szkole średniej oraz nauczyciel w Szkole Edukacji

Jednym z ważniejszych wyzwań przyszłości jest rozwijanie kompetencji krytycznego myślenia i rozwiązywania problemów. Jak to robić w formalnym systemie edukacji, ugruntowanym w XIX wieku i kształcącym do wykonywania poleceń? Przełożeni, rodzice, a nawet sami uczniowie wymagają od nauczycieli przede wszystkim przygotowania do kolejnych egzaminów, które mają być przepustką do dobrej pracy i szczęśliwego życia. Rzetelne przygotowanie do egzaminów oznacza przekazanie zbioru informacji do zapamiętania. Tymczasem wielu naukowców – m.in. kognitywistów, psychologów, pedagogów, filozofów – twierdzi, że uczenie się to również popełnianie błędów i wyciąganie wniosków, zadawanie pytań i szukanie odpowiedzi, osobiste doświadczanie i angażujące rozmowy.

Jak znaleźć równowagę między przekazywaniem wiedzy, a włączaniem uczniów w proces tworzenia relacji społecznych, w których zachodzi uczenie się? Jak rozstrzygnąć dylematy na temat zmian w systemie edukacji, co trzeba, a czego nie warto zmieniać? I wreszcie – czy komunikując uczniom wiedzę naukową, nauczyciele zmieniają rzeczywistość?

16.15–16.30 **Przerwa kawowa**

16.30–17.30 **Sesje równoległe**

I. SESJA ZWIERZEŃ

Trudny temat – porażka – wyzwanie szczerości

Prowadząca:

Joanna Kalinowska – Dyrektor Rozwoju Centrum Nauki Kopernik

Uczestnikami będą różne osoby ze środowiska centrów nauki oraz wszyscy zasiadający na widowni.

Sesja, podczas której możemy wymienić się doświadczeniami. Każdemu z nas się coś nie udało – mamy swoje trudne tematy, ale na konferencjach nie lubimy o nich mówić. Pandemia COVID-19 nauczyła nas jednak, że eksperyment i porażka to najlepsi nauczyciele. Dlaczego nie wymienić się więc doświadczeniem porażki? Opowieści o trudnych historiach pozwolą nam się otworzyć na nowe i czerpać ze wspólnych doświadczeń. W czasie sesji różne osoby ze środowiska centrów nauki podzielą się w lekki i zabawny sposób historią zawodową, taką, która im się nie udała. Następnie zachęcą uczestników do podzielenia się swoimi porażkami. Otwartość w opowiadaniu o wyzwaniach będzie zachętą do budowania wzajemnego zaufania.

II. SESJA UCZESTNIKA

Komunikuj, nie wykluczaj! O komunikacji dostępnej dla wszystkich

Prowadząca:

Bogna Pazerska – specjalista ds. edukacji astronomicznej Dział Edukacji i Popularyzacji Nauk, Hevelianum

Uczestnicy:

Anna Puchta – koordynatorka dostępności w Centrum Nauki Kopernik

Marta Przasnek – koordynatorka dostępności w Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie

Pełnosprawna młoda osoba ma pełen wachlarz możliwości, aby wzbogacać swoją wiedzę w licznych instytucjach, w tym w centrach nauki specjalizujących się w komunikacji wiedzy dla tej grupy odbiorców. Ale co w przypadku tych, którzy utracili słuch, urodzili się niewidzący, czy należą do szerokiej grupy osób ze spektrum autyzmu?

„Komunikuj, nie panikuj!” to przekaz skierowany również do tej grupy odbiorców, a ta wymaga często zmiany sposobu komunikacji, a przede wszystkim braku paniki związanej z dostosowaniem się do specjalnych potrzeb edukacyjnych. Jak zatem dostosować do niej komunikację i sprawić, by przekazywana w danej instytucji wiedza była dla tej grupy dostępna? Prowadzący na własnym przykładzie pokażą, jaka, pełna wyzwań ścieżka, czeka wędrowców na drodze dostępności i powiedzą przede wszystkim.. dlaczego warto.

III. Pierwszego dnia konferencji przewidziana jest dodatkowa sesja uczestników.

17.30–18.30

Przerwa

18.30–19.00

Podwieczorek

19.00–22.00

Nocturn i Naukowy Bazar

24 listopada 2021 – DZIEŃ ZAUFANIA

10.00–11.30

Wykład otwarcia

Mówca specjalny – Dr Tomasz Sobierajski (socjolog)

Dr Tomasz Sobierajski zajmuje się socjologią, edukacją, socjologią zdrowia, wakcynologią społeczną i metodologią badań społecznych. Jest cenionym badaczem społecznym, projektującym i realizującym badania dla polskich i zagranicznych organizacji rządowych, pozarządowych oraz firm międzynarodowych.

Wykład będzie skonstruowany wokół wyzwań społecznych związanych z reagowaniem przez społeczeństwo na trudne tematy. Jakie są mechanizmy, które nas blokują w czytaniu informacji w kryzysie? Jak członkowie grup społecznych wpływają na siebie tworząc teorie spiskowe i zaprzeczenia dla naukowo dowiedzionych faktów? Jak różne grupy mogą reagować w konfrontacji z trudnymi lub kryzysowymi tematami? Jakie są najtrudniejsze wyzwania w budowaniu takiej komunikacji? Z czego rodzi się zaufanie do mówiących lub jego brak? Co wpływa na nasz odbiór informacji i ich zrozumienie?

11.30–11.40

Przerwa kawowa

11.40–12.55

Sesje równoległe

I. SESJA PRAKTYCZNA

Kod popularyzacji – jak komunikować naukę.

Prowadząca:

Natalia Osica – socjolożka, mediatorka, komunikatora nauki, założycielka pro science,

Uczestnicy:

dr hab. prof. UŚ Iwona Loewe – językoznawczyni, Uniwersytet Śląski

Robert Boch – mediator, Mediatorzy.pl

Piotr Stanisławski – dziennikarz naukowy, Crazy Nauka

Język naukowca oraz język obywatela to dwa różne kody. Pomiędzy nimi jest komunikator nauki i dziennikarz. Jaki kod językowy, kod współpracy i komunikacji wypracować przy popularyzacji badań i trudnych społecznie tematów? Interakcja między naukowcami a społeczeństwem jest przykładem sytuacji szczególnej. Różni się od znanych nam z codziennego życia rozmów z dwóch powodów – dotyczy trudnej materii, w której naukowiec jest ekspertem, a obywatel laikiem. I wiąże się z ważnym problemem, który budzi emocje rozmówców, szczególnie gdy dotyczy ich zdrowia. Doświadczenie pokazuje, że w zwykłych codziennych tematach, które poruszamy, bardzo często dochodzi do nieporozumień – słyszymy co innego niż powiedział nasz rozmówca. Czy możliwe jest doprowadzenie do sytuacji, w której interakcja między naukowcem, a obywatelem kończy się sukcesem edukacyjnym? Czym jest ten sukces i czy naukowcy i obywatele w ogóle potrafią rozmawiać? Czy i jaką rolę w tym procesie odgrywają osoby komunikujące naukę i dziennikarze? Kto odpowiada za inicjowanie dialogu między tymi stronami? Sesja będzie rozmową o odpowiedzialności naukowców, komunikatorów nauki, dziennikarzy i obywateli, oraz o kodzie językowym, który może pomóc w komunikowaniu nauki.

II. SESJA UCZESTNIKA

Wystawy w procesie – jak dobrze przygotować się do budowy wystawy dla centrum nauki?

Prowadząca:

Małgorzata Stanasiuk-Mordalska – TMD Exhibitions Sp. z o.o.

Uczestnicy:

dr Paweł Barczyński – Kierownik Działu Naukowo – Dydaktycznego, Centrum Nauki i Techniki EC1 Łódź

Michał Buława – Project Manager, TMD Exhibitions Sp. z o.o.

Sylwia Mularczyk – Główny Spec. ds. Programowych Park Kultury w Bydgoszczy, Młyny Rothera

Realizacja interaktywnej wystawy to trudne, interdyscyplinarne zadanie, łączące w sobie zagadnienia z zakresu edukacji, psychologii, designu, UX, mechaniki, elektroniki, IT, multimediiów, AV, czy scenografii. W zależności od jej tematyki, dochodzą jeszcze zagadnienia merytoryczne związane z dziedzinami nauki, których wystawa dotyczy. Na dodatek, budowie wystaw często towarzyszy ogrom zadań związanych z budową infrastruktury.

Jak nie zginąć w gąszczu informacji i danych potrzebnych do zainicjowania budowy wystawy? Na co zwrócić uwagę opracowując założenia i plany wystawy? Jak przełożyć te założenia na postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego i realizację umowy? Jak do tego mają się ograniczenia w realizacji projektów dofinansowanych z UE?

Sesja będzie próbą odpowiedzi na pytanie, które z elementów procesu realizacji wystawy są kluczowe dla powodzenia zadania i jaki jest ich wpływ na późniejszą eksploatację wystawy. Będzie można również usłyszeć o doświadczeniach z budowy trzech – różnej wielkości – centrów nauki, o których opowiedzą ich koordynatorzy.

12.55–13.15 **Przerwa kawowa**

13.15–14.30 **Sesje równoległe**

I. ROZMOWA Z ODBIORCAMI – PANEL

Zrozumieć sceptyka – między szacunkiem a wyśmianiem

Prowadzący:

Iwona Kieda – Starszy Specjalista ds. realizacji projektów, Rzecznik Prasowy Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN

Błażej Dawidson – Customer Experience Consultant, HYCOM S.A.

Uczestnicy:

dr Łukasz Lamża – adiunkt w Centrum Kopernika Badań Interdyscyplinarnych, doktor filozofii, dziennikarz naukowy i popularyzator nauki

dr hab. Tomasz Piekot – językoznawca i komunikolog, kierownik Pracowni Prostej Polszczyzny Uniwersytetu Wrocławskiego

dr Aleksandra Kardaś – fizyczka atmosfery i popularyzatorka nauki, redaktorka Naukaoklimacie.pl

Jakie są typy sceptycznych odbiorców komunikacji naukowej? Jak budować pomosty z nieufnymi w stosunku do nauki, okazując szacunek i zrozumienie dla ich postaw? Jaka wiedza i narzędzia z zakresu językoznawstwa, komunikacji społecznej i innych dziedzin mogą nam się przydać, aby nawiązać dialog z osobami, które głoszą pseudonaukowe poglądy i są zwolennikami teorii spiskowych? Jak rozpoznać ich motywacje? Jak sprawić, by chcieli nas wysłuchać? Jak dążyć do porozumienia, a nie konfrontacji? I wreszcie, jak przygotować przyszłych komunikatorów nauki do rozmawiania o tematach trudnych społecznie, w czasach gorączkowych poszukiwań odpowiedzi? Podczas sesji, wspólnie z zaproszonymi ekspertami, będą wypracowywane możliwe kierunki komunikacji z odbiorcami odnoszącymi się nieufnie do wiedzy naukowej.

II. SESJA UCZESTNIKA

Wystawy interaktywne i ekspozycje multimedialne

Prowadząca:

Agnieszka Woźniak – Centrum Nowoczesności Młyn Wiedzy

Uczestnicy:

Bogdan Janus – Centrum Nauki i Techniki EC1

Krzysztof Horodecki – Edukacyjne Wystawy Interaktywne

Rafał Sworst – Ogród Doświadczeń im. Stanisława Lema

Na czym polega sekret udanej wystawy? Z jakimi wyzwaniem muszą się mierzyć ich twórcy?

Sesja będzie spotkaniem z osobami, które znają ten temat „od podszewki”. Poprzez prezentację kilku wybranych eksponatów, które najbardziej utkwiły im w pamięci, opowiedzą uczestnikom sesji o procesie projektowania i tworzenia eksponatów oraz projektach całych wystaw.

Podczas dyskusji moderowanej, wszyscy uczestnicy zastanowią się nad wyzwaniami towarzyszącymi tej wymagającej formie przekazu wiedzy, jaką są wystawy interaktywne i ekspozycje multimedialne.

III. SESJA WSPÓŁTWORZONA PRZEZ UCZESTNIKÓW

Co nowego dzieje się w Twojej instytucji? Czy powstają wokół nas nowe centra nauki? Jakie nowe inicjatywy pojawiają się wśród społeczności zajmującej się edukacją nieformalną?

Sesja otwarta, podczas której uczestnicy w krótkim wystąpieniu opowiedzą co nowego słychać w jej/ jego instytucji lub obszarze działania.

14.30–15.00 **Zamknięcie**

15.00–16.00 **Obiad**

MINISTERSTWO
EDUKACJI
I NAUKI

Dofinansowano z programu
„Społeczna odpowiedzialność nauki”
Ministra Edukacji i Nauki

STOWARZYSZENIE
SPOŁECZEŃSTWO I NAUKA SPIN

Patronat honorowy:

Minister
Edukacji i Nauki

Patronat:

NAUKA
W POLSCE

RZECZNICZY
NAUKI

Profesorskie
Gabały

Współpraca:

 pro science